

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Herinrichting Huissensche Waarden te Lingewaard

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
en de aanvulling daarop**

27 mei 2009 / rapportnummer 1461-142

1. OORDEEL OVER HET MER EN DE AANVULLING DAAROP

Basal Toeslagstoffen Maastricht B.V. wil de Huissensche Waarden in de gemeente Lingewaard gaan herinrichten. Het plangebied ligt binnen het Natura 2000-gebied de Gelderse Poort. Tijdens de herinrichting wordt zand gewonnen, natuurontwikkeling mogelijk gemaakt en een jachthaven aangelegd. Om deze herinrichting mogelijk te maken moet de gemeente Lingewaard een besluit nemen over een nieuw bestemmingsplan¹ en moet de provincie Gelderland een besluit nemen over de vergunning in het kader van de Ontgrondingenwet. Ten behoeve van de besluitvorming is een milieueffectrapport (MER)² opgesteld³.

Tijdens de toetsing heeft een gesprek plaats gevonden tussen de Commissie, de gemeente Lingewaard, de provincie Gelderland en de initiatiefnemer. Daar heeft de Commissie kenbaar gemaakt dat het MER naar haar oordeel op een aantal onderdelen onvolledig is. Naar aanleiding hiervan heeft de initiatiefnemer in een aanvulling op het MER (verder de aanvulling) nadere informatie aangeleverd over:

- de milieueffecten van de jachthaven;
- mogelijke aantasting van het Natura 2000-gebied de Gelderse Poort;
- veiligheid tegen overstromingen en scheepvaartveiligheid.

De Commissie adviseert de aanvulling zo snel mogelijk openbaar te maken.

Oordeel

Het MER en de aanvulling zijn prettig leesbaar en overwegend van goede kwaliteit. Uit het MER en de aanvulling blijkt dat de herinrichting past binnen de randvoorwaarden van het project 'Ruimte voor de Rivier' en dat het mogelijk is de herinrichting uit te voeren binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De aanvulling stelt dat geen aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied de Gelderse Poort zal plaatsvinden. De Commissie onderschrijft deze conclusie alleen wanneer de volgende mitigerende maatregelen worden toegepast:

- vaarverbod recreatievaart in de winterperiode van half november t/m half maart;
- tijdens de zandwinperiode voorkomen dat geschikte broedplaatsen voor pionierssoorten in het broedseizoen aanwezig zijn;
- zeker stellen van voldoende ganzen foerageergebied.

Dit is voor de besluitvorming een belangrijk gegeven (zie §2.2 van dit advies).

De Commissie is van mening dat de essentiële informatie voor besluitvorming in het MER en de aanvulling aanwezig is.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie een toelichting op het oordeel en daarnaast een aantal aanbevelingen voor de besluitvorming op het gebied van bodem, bagger, cultuurhistorie en kwel.

---

¹ Doordat het (voor)ontwerp van het bestemmingsplan nog niet opgesteld is, heeft de Commissie dit niet bij deze toetsing betrokken.

² In de bijlagen van het MER is een passende beoordeling opgenomen.

³ Voor technische informatie over de m.e.r.-procedure, samenstelling van de werkgroep en een overzicht van de door de initiatiefnemer aangeleverde stukken wordt verwezen naar bijlage 1. In bijlage 2 is een overzicht van de zienswijzen en adviezen opgenomen.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Jachthaven

MER

Het MER geeft aan dat in het voorkeursalternatief (verder VKA) een jachthaven gerealiseerd wordt (en dat deze in de toekomst mogelijk wordt uitgebreid). Deze jachthaven is m.e.r.(beoordelings)-plichtig, maar een beschrijving van de milieueffecten van de jachthaven ontbreekt in het MER⁴.

De Commissie heeft van de initiatiefnemer begrepen dat enkele locatievarianten voor de jachthaven zijn onderzocht, maar deze zijn niet in het MER opgenomen. De reden hiervoor is dat verwacht wordt dat de jachthaven pas op de lange termijn gerealiseerd wordt (zoals ook in het MER beschreven is). De gemeente Lingewaard heeft echter mondeling aangegeven de jachthaven (inclusief toekomstige uitbreiding) al in dit stadium te (willen) opnemen in het onderhavige bestemmingsplan. Voor dit besluit ontbreekt in het MER essentiële informatie over de milieugevolgen van de jachthaven⁵.

Aanvulling

De aanvulling geeft weer welke locatievarianten voor de jachthaven binnen het plangebied onderzocht zijn en geeft aan dat de jachthaven in twee fasen zal worden aangelegd⁶.

De aanvulling geeft voldoende inzicht in de beoogde verkeersontsluiting, de verwachte (extra) verkeerstromen op het omliggende wegennet, de luchtkwaliteit en de geluidssituatie en onderbouwt dat de jachthaven geen consequenties heeft voor de beoogde rivierkundige ingreep. De effecten op (toekomstige) natuurwaarden en mogelijke mitigerende maatregelen worden in §2.2 van dit advies besproken. Hiermee is voldoende informatie voor de besluitvorming over de jachthaven aanwezig. De gemeente Lingewaard heeft het voorontwerp bestemmingsplan nog niet opgesteld.

■ De Commissie adviseert ten tijde van het opstellen van het (voorontwerp)bestemmingsplan¹ na te gaan of de in het MER en de aanvulling gehanteerde uitgangspunten nog actueel zijn.

De aanvulling geeft de inrichting van de jachthaven alleen op hoofdlijnen op kaart weer.

■ De Commissie adviseert ten tijde van het opstellen van het (voorontwerp)bestemmingsplan¹ een duidelijke kaart met de inrichting van de jachthaven in de 1^e en 2^e fase op te nemen.

---

⁴ Het MER en de aanvulling geven aan dat in de toekomst de jachthaven onderdeel kan gaan uitmaken van een waterfront bij Huissen. Het is in dit stadium nog niet bekend waar dit waterfront precies uit zal bestaan, daarom zijn de effecten van het waterfront, anders dan de jachthaven nog niet meegenomen in deze procedure.

⁵ Voor een overzicht van de te beschrijven milieueffecten zie hoofdstuk 5 van de vastgestelde richtlijnen van de provincie Gelderland.

⁶ In de 1e fase wordt een passantenhaven parallel aan de nieuwe Zomerdijk met ongeveer 25 ligplaatsen gerealiseerd. De 2e fase voorziet in uitbreiding van deze locatie tot een jachthaven met 350-400 ligplaatsen.

2.2 Natuur

In het MER (en de passende beoordeling in de bijlage) ontbreekt essentiële informatie over natuur.

2.2.1 Effecten jachthaven

MER

De effecten van de jachthaven op natuurwaarden en de gevolgen voor (relevante) instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied de Gelderse Poort en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) zijn niet beschreven. Daarnaast zijn eventueel benodigde mitigerende maatregelen ook niet beschreven.

Aanvulling

Natura 2000

Uit de aanvulling blijkt dat:

- de jachthaven – ten opzichte van de huidige verstoring – niet of nauwelijks tot extra verstoring op natuur in de directe omgeving van de jachthaven zal leiden;
- de recreatievaart verbonden aan de jachthaven geen effecten op beschermde habitattypen en -soorten veroorzaakt;
- door deze recreatievaart wel verstoringseffecten op beschermde watervogels optreden⁷;
- mitigerende maatregelen mogelijk zijn om deze effecten op watervogels te beperken/vermijden, namelijk het instellen van een vaarverbod in de winterperiode (medio oktober – medio maart)⁸ en het afsluiten van het zuidelijke deel van de zandwinplas voor recreatie.

De aanvulling concludeert dat verstoringseffecten op watervogels geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen hebben en daarmee niet tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied de Gelderse Poort zal leiden. De Commissie is het met deze conclusie **niet** volledig eens.

In het winterseizoen kan de plas al ongeschikt zijn voor (zeer) verstoringgevoelige watervogelsoorten bij zeer lage vaardichtheden (1 boot gelijktijdig op de plas). In deze periode kunnen watervogels in grote concentraties aanwezig zijn. De eerste keer verstoring levert (zoals de aanvulling op pagina 26 terecht stelt) de meeste effecten op, waardoor ook bij lage vaardichtheden relatief grote effecten op aanwezige (zeer) verstoringgevoelige watervogelsoorten optreden. De instandhoudingsdoelstellingen voor deze soorten kunnen hierdoor negatief beïnvloed worden. De Commissie concludeert daarom dat op basis van de informatie in de aanvulling significante negatieve effecten – en daarmee aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied de Gelderse Poort – niet kunnen worden uitgesloten.

---

⁷ Zie onder meer pagina 33 en 34 van de aanvulling.

⁸ De Commissie schat op basis van expert judgment in dat als mitigerende maatregel de periode half november – half maart als vaarverbod ook voldoende is.

De Commissie constateert dat bij toepassing van het in de aanvulling genoemde vaarverbod in de winterperiode het aannemelijk is dat deze negatieve effecten niet zullen optreden en dat aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied de Gelderse Poort **wel** is uit te sluiten.

- De Commissie adviseert gezien bovenstaande het instellen van een algeheel vaarverbod in de periode half november tot half maart bij de besluitvorming te betrekken.

De aanvulling geeft aan dat met het afsluiten van het zuidelijke deel van de zandwinplas voor recreatie gedurende het gehele jaar de effecten op natuurwaarden (verder) verminderd kunnen worden. Hiermee kan tegelijkertijd ook invulling gegeven worden aan de doelstelling de zandwinplas om te vormen tot natuur (zie ook §2.2.4 van dit advies). Dit is voor de besluitvorming ook een belangrijk gegeven.

EHS

De aanvulling geeft weer dat de jachthaven tot een extra fysieke barrière leidt aan de Noordkant in de (nog te realiseren) EHS-verbingszone (voor Ree, Edelhert). De Commissie constateert dat dit geen belemmering hoeft te vormen voor het functioneren van de deze zone, mits het overige gedeelte van de zone geschikt blijft of geschikt gemaakt wordt als EHS verbingszone. Dit is voor de besluitvorming een belangrijk gegeven.

2.2.2

Tijdelijke effecten zandwinning

MER

De (tijdelijke) effecten van de zandwinning op natuurwaarden en de (tijdelijke) gevolgen voor (relevante) instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied de Gelderse Poort zijn niet beschreven. Daarnaast zijn eventueel benodigde mitigerende maatregelen niet beschreven.

Aanvulling

De aanvulling bevat weinig gedetailleerde informatie over de aanlegfase. In de aanvulling is geconcludeerd dat geen tijdelijke effecten op natuurwaarden optreden en daarom geen aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied de Gelderse Poort optreedt. De Commissie acht deze conclusie niet onderbouwd.

Tijdens de uitvoering van de zandwinwerkzaamheden kunnen pionierssoorten, zoals de Kleine Plevier, de Oeverzwaluw en de Rugstreeppad zich vestigen, die vervolgens verstoord kunnen worden. Voor de Oeverzwaluw zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd in het Natura 2000-gebied de Gelderse Poort.

De Commissie constateert dat de vestiging van pionierssoorten en daarmee negatieve effecten door verstoring eenvoudig te vermijden zijn door als mitigerende maatregel te voorkomen dat in het broedseizoen geschikte broedplaatsen aanwezig zijn. Hierdoor is aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied de Gelderse Poort uit te sluiten.

- De Commissie adviseert bovenstaande mitigerende maatregel bij de besluitvorming te betrekken.

Opwerveling van slib

In het MER is tijdelijk effect van de zandwinning op natuur door de opwerveling van slib afkomstig van de zandwinning (opzuigen en zeven) en bij de toekomstige oeverafwerking beschreven. Om deze effecten te mitigeren is het is belangrijk dit slib zo veel mogelijk lokaal binnen de plas te houden. Dit is goed mogelijk door keuzes in de uitvoeringsmethode en het ontwerp van de uitvaartopening van de zandwinplas.

- De Commissie adviseert hier bij de besluitvorming aandacht aan te besteden.

2.2.3

Opvangmogelijkheden ganzen

MER

In het MER (bijlage passende beoordeling) is de opvang van draagkrachtverlies aan foerageer- en slaapgebied voor ganzen elders binnen de regio⁹ niet onderbouwd. Het MER vermeldt niet of de genoemde mogelijkheden voor mitigatie¹⁰ (ook op langere termijn) realistisch zijn en of/hoe deze mogelijkheden worden uitgewerkt.

Het MER bevat daarnaast geen volledige analyse van cumulatieve effecten op het Natura 2000-gebied Gelderse Poort (in het MER blijft dit beperkt tot de maatregelen die in het kader van de PKB Ruimte voor de Rivier worden uitgevoerd). Deze analyse is van belang in het kader van foerageergebied voor ganzen dat mogelijk verloren kan gaan door andere projecten en plannen buiten het Natura 2000-gebied Gelderse Poort.

Aanvulling

De aanvulling geeft een goed overzicht van de mogelijkheden om het draagkrachtverlies aan foerageer- en slaapgebied voor ganzen binnen de regio op te vangen. Uit de aanvulling blijkt dat voldoende mogelijkheden zijn om dit verlies te mitigeren (zie onder meer pagina 37 en 38 van de aanvulling).

De aanvulling bevat geen analyse van cumulatieve effecten¹¹. Dit wordt gemotiveerd door te stellen dat een eventueel verlies aan foerageergebied buiten het Natura 2000-gebied Gelderse Poort niet relevant is in het kader van de beoordeling van instandhoudingdoelstellingen binnen het Natura 2000-gebied Gelderse Poort. De Commissie vindt deze redenering niet terecht. Ook ingrepen buiten het Natura 2000-gebied kunnen in samenhang met ingrepen erbinnen leiden tot verminderde draagkracht en daardoor de instandhoudingdoelstellingen in gevaar brengen.

De Commissie verwacht echter dat wanneer – in samenhang met ingrepen buiten het Natura 2000-gebied – aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied de Gelderse Poort door verlies aan foerageergebied zou optreden, dit door middel van de in het MER en de aanvulling beschreven mitigatie te voorkomen is.

---

⁹ Slechts een deel van het (theoretische) foerageergebied in de omgeving is daadwerkelijk geschikt. De soorten zijn energetisch gezien bovendien afhankelijk van geringe afstanden (< 7 km) tussen slaappleaats en foerageergebied.

¹⁰ Zie pagina 32 en 33 van de passende beoordeling.

¹¹ Uit de aanvulling blijkt wel dat het project "Doortrekken A15" buiten beschouwing is gebleven, omdat nog geen keuze is gemaakt tussen een bovengrondse- en ondergrondse oplossing.

Zoals eerder vermeld blijkt uit het MER en de aanvulling dat er voldoende mogelijkheden voor mitigerende maatregelen zijn om het draagkrachtverlies op te vangen (zie onder meer pagina 37 en 38 van de aanvulling).

- De Commissie adviseert bij de vervolgbesluitvorming in het kader van de Natuurbeschermingswet nadere aandacht te besteden aan de uitwerking van (cumulatieve) effecten op foerageer- en slaapgebied voor ganzen en benodigde mitigerende maatregelen.

2.2.4 Omvorming foerageergebied tot zandwinplas en natuur

MER

In het Ontwerpbesluit van het Natura 2000-gebied Gelderse Poort is vermeld dat (cumulatief) 14% van het foerageergebied van drie grasetende watervogelsoorten¹² mag verdwijnen, doch *uitsluitend* ten gunste van habitattypen, waarvoor een verbeteropgave is opgenomen. In het MER is niet beschreven of en zo ja hoe aan deze eis zal worden voldaan.

Aanvulling

In de aanvulling is op pagina 37 weergegeven dat tegenover een verlies van 154 hectare aan foerageergebied¹³, 115 hectare nieuwe natuurlijke habitats zullen ontstaan naast een zandwinplas van 75 hectare, die in principe geschikt is als regionale slaappleaats voor watervogels.

Voor het detailniveau van de onderhavige besluiten is met deze maatregelen voldoende zeker gesteld dat voldaan kan worden aan bovengenoemde randvoorwaarde uit het Ontwerpbesluit. De Commissie heeft hierbij wel de volgende kanttekeningen:

- de in de aanvulling beschreven habitats zijn niet allemaal habitats waarvoor voor de Gelderse Poort een verbeteropgave is opgenomen¹⁴;
- waarschijnlijk zullen door de aanwezige abiotische omstandigheden¹⁵ niet de volledige in de aanvulling genoemde oppervlaktes aan nieuwe habitats gerealiseerd kunnen worden.

- De Commissie adviseert bij de beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 aandacht te besteden aan de nadere uitwerking van deze mitigerende maatregelen zodat de beoogde kwaliteit en omvang aan nieuwe habitats ook daadwerkelijk behaald kan worden.

2.3 Rivierkunde

MER

Veiligheid tegen overstromingen

In het MER zijn de consequenties voor de veiligheid tegen overstromingen van onder meer Huissen en Arnhem voor de verschillende alternatieven niet be-

---

¹² Grauwe Gans, Kogans en Smient (allen uitsluitend als 'niet-broedvogel').

¹³ Zie ook §2.2.3 van dit advies voor mitigerende maatregelen in het kader van ganzenfoerageergebied, de omvang van deze mitigerende maatregelen bepalen mede het netto verlies aan ganzen foerageergebied.

¹⁴ Dit geldt uitsluitend voor de habitattypen H91E0 (10 hectare uitbreiding door het voornemen), H91F0 (16 hectare uitbreiding door het voornemen) en mogelijk – afhankelijk van de abiotische omstandigheden – H6120 (maximaal 20 hectare uitbreiding door het voornemen) en H6510A (maximaal 37 hectare uitbreiding door het voornemen).

¹⁵ Bijvoorbeeld aanwezige nutriënten, hoogteligging, bodemsamenstelling.

paald.¹⁶ De bijlagen van het MER bevatten wel de rivierkundige basisinformatie die noodzakelijk is om dit in beeld te brengen. Hierbij is een beschrijving van de benodigde afstemming van de rivierkundige maatregelen in de Huis-sensche Waarden en benedenstrooms van groot belang. Deze afstemming is niet in het MER opgenomen.

Scheepvaartveiligheid

Het MER geeft niet weer welke dwarsstromingen ontstaan in de verschillende situaties (zowel bij gemiddelde afvoeren als hoge afvoeren) en eventuele benodigde mitigerende inrichtingsmaatregelen (bijvoorbeeld het beïnvloeden van de stromingsrichting door het verleggen van kades). Deze dwarsstromingen kunnen de scheepvaartveiligheid negatief beïnvloeden.

Aanvulling

Veiligheid tegen overstromingen

De aanvulling geeft een overzicht van de mogelijkheden om beneden- en bovenstrooms maatregelen te nemen. De Commissie heeft de volgende opmerkingen bij de rivierkundige informatie in de aanvulling:

- waterstandsverhoging in de uiterwaarden, deze is blijkens de aanvulling 10 cm, uit de bijgeleverde achtergrondinformatie blijkt echter dat deze verhoging meer kan zijn, namelijk maximaal 12-14 cm;
- de Looeverdamsdam, deze dam wordt vervangen door een brug, hierdoor wordt de weerstand in de uiterwaard verlaagd en waterstandverlaging gecreëerd. Gezien de diepte van de beoogde zandwinplas is de aanleg van deze brug zonder dat de zandwinplas verondiept wordt minder realistisch. Uit aanvullende informatie van de initiatiefnemer¹⁷ blijkt dat deze dam slechts drie tot vier meter verlaagd zal worden, waardoor een brug mogelijk is, de scheiding tussen de zandwinplas en het Zwanewater in stand zal blijven en de beoogde weerstandsverlaging bereikt wordt;
- beheer, het is niet duidelijk of beheer van begroeiing in de uiterwaarden noodzakelijk is. Het is mogelijk dat zonder beheer op termijn deze begroeiing de weerstand zodanig verhoogt, dat relevante invloed op de beoogde waterstandverlaging optreedt.

Uit de aanvulling blijkt echter ook dat met de beschreven maatregelen voldoende sturingsmogelijkheden beschikbaar zijn, waardoor de benodigde waterstandverlagingen vanuit de veiligheid tegen overstromingen en het project 'Ruimte voor de Rivier' bereikt kunnen worden. Deze maatregelen zullen in een later stadium nog wel nader gedetailleerd moeten worden¹⁸. Hiermee is voldoende informatie voor de besluitvorming aanwezig.⁷

Scheepvaartveiligheid

De aanvulling geeft weer dat in het voorkeursalternatief ten opzichte van de huidige situatie de dwarsstromingen licht afnemen. Hierdoor wordt de scheepvaartveiligheid niet negatief beïnvloed. Hiermee is voldoende informatie voor de besluitvorming aanwezig.

---

¹⁶ In de bijlagen is zichtbaar dat er in de as van de rivier sprake is van een waterstandsverhoging van 4 tot 5 cm, mogelijk is dit nog hoger aan de kaden.

¹⁷ Per e-mail d.d. 9 mei 2009.

¹⁸ De aanvulling vermeldt hierover op pagina 53 dat het rivierkundige onderzoek verder gedetailleerd wordt, zodra meer duidelijkheid is over rivierkunde relevante ontwerpdetails en vervolgens nog het benodigde morfologisch onderzoek uitgevoerd zal worden.

3. OVERIGE AANDACHTSPUNTEN EN AANBEVELINGEN VOOR HET VERVOLG

3.1 Bodem en bagger

In de richtlijnen is gevraagd de milieueffecten van de te realiseren baggerstortplaats te beschrijven. Deze milieueffecten zijn niet beschreven in het MER. De reden hiervoor is dat de initiatiefnemer aangeeft af te zien van het realiseren van een stortplaats. Wel zal lokale (water)bodem en baggerspecie gebruikt worden bij de eindafwerking van de zandwinplas. Uit het MER blijkt dat de milieugevolgen van het toepassen van deze (water)bodem en baggerspecie beperkt zijn en dat deze toepassing kan plaatsvinden binnen de kaders van het Besluit bodemkwaliteit¹⁹ (verder Bbk).

Dit houdt wel in dat de toepassingen van (water)bodem en baggerspecie moet voldoen aan de eisen van het Bbk. In het MER is globale informatie over de milieuhygiënische kwaliteit van (water)bodem en baggerspecie weergegeven, waarmee aannemelijk gemaakt is dat voldaan zal kunnen worden aan de eisen uit het Bbk. Bij de daadwerkelijke melding van het hergebruik zullen in een later stadium meer gedetailleerde gegevens (conform de dan geldende eisen van het Bbk) over de milieuhygiënische kwaliteit moeten worden aangeleverd. Naast eisen aan de kwaliteit van het materiaal is hierbij ook van belang dat er sprake moet zijn van een nuttige toepassing. Het MER geeft echter niet aan of en onder welke voorwaarden er sprake is van een nuttige toepassing. Wanneer in de toekomst besloten zou worden (schone) grond van buiten het plangebied te gebruiken voor het deels verondiepen van de zandwinplas, is het ook belangrijk dat op voorhand de randvoorwaarden die gelden voor een nuttige toepassing duidelijk zijn.²⁰

- De Commissie adviseert bij de besluitvorming over het bestemmingsplan aan te geven hoe omgegaan moet worden met het toepassen van (water)bodem en bagger van buiten het plangebied onder het Bbk en de omgang met de daarin genoemde randvoorwaarde dat er sprake moet zijn van een 'nuttige toepassing'.

3.2 Cultuurhistorie (archeologie)

In de richtlijnen is gevraagd de uitkomsten van een inventariserend veldonderzoek in het MER op te nemen. Voor het MER is een bureaustudie gedaan met enkele aanvullende (inventariserende) boorraaien. Dit is geen inventariserend veldonderzoek conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) 3.1. Op basis van de informatie uit het MER is archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk op de locaties waar bijvoorbeeld 'huisplaatsen' verwacht worden. Vervolgonderzoek op deze locaties ontbreekt echter in het MER.²¹

Uit het MER blijkt wel dat de mogelijke aanwezige archeologische vindplaatsen liggen in gebieden die niet ontgraven gaan worden. Wanneer de keuze

---

¹⁹ Dit Besluit bodemkwaliteit introduceert vanaf 1 januari 2008 een nieuw kader voor het toepassen van verontreinigde grond. Een van de nieuwe mogelijkheden is dat grond die vrijkomt bij rivierverruimingsmaatregelen binnen de kaders van het Bbk toegepast kan worden voor het vullen/verondiepen van (voormalige of nieuwe) zandwinputten.

²⁰ Zie ook zienswijze 8 van het ministerie van Verkeer en Waterstaat.

²¹ Zie ook zienswijze 14 van de Historische Kring Huessen.

gemaakt wordt om eventuele archeologische waarden te behouden, biedt het VKA voldoende flexibiliteit om deze waarden bij de eindinrichting te ontzien. Dit geldt niet voor eventuele waarden binnen de begrenzing van de zandwinlocatie. Deze locatie is echter in alle alternatieven opgenomen. De uitkomsten van dit veldonderzoek zijn daarom niet van invloed op de te maken keuzes tussen alternatieven in het MER. Hiermee is op dit moment daarom toch voldoende archeologische informatie aanwezig voor de besluitvorming.

- De Commissie adviseert bij de besluitvorming over de ontgrondingsvergunning en/of het bestemmingsplan aan te geven welke archeologische vervolgonderzoeken worden uitgevoerd, op welke wijze met de resultaten van het nog uit te voeren veldonderzoek zal worden omgegaan en de hieraan verbonden detailkeuzes bij de eindinrichting.

3.3 Kwel

In het MER zijn de effecten op de grondwaterstand in de omgeving (waaronder kwel) bepaald op basis van een grondwatermodel. Uit het MER blijkt dat geen problemen met kwel te verwachten zijn. De Commissie acht de resultaten hiervan navolgbaar. Uit het MER en diverse zienswijzen²² blijkt echter ook de kwelgevoeligheid van het gebied in het verleden. De kwelstroom zou mogelijk nog verminderd kunnen worden door bij de eindinrichting van de zandwinplas gericht uiterwaardengrond op het onderwatertalud aan de westkant aan te brengen.

- De Commissie adviseert in het vervolgtraject in samenwerking met het Waterschap Rivierenland te bekijken of en zo ja waar lokaal meer inzicht in de kwelsituatie en eventueel daaraan gekoppelde zetting van bebouwing noodzakelijk is.

---

²² Hier wordt in de meeste zienswijzen aandacht voor gevraagd, zie onder meer zienswijze 17 van Waterschap Rivierenland.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Basal Toeslagstoffen Maastricht B.V.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Gelderland (coördinerend) en gemeenteraad van de gemeente Lingewaard

Besluit: vergunning in kader van de Ontgrondingenwet en bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C03.3, C10.3, C16.1

Activiteit: Herinrichting (waaronder zandwinning) Huissensche Waarden

Betrokken documenten:

- Morfologisch onderzoek Inrichtingsplan Huissensche Waarden, Royal Haskoning, 21 oktober 2008;
- Plangebied Huissensche Waarden Gemeente Lingewaard, Cultuurhistorisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkenning), RAAP-Rapport, april 2006;
- Huissen – Hoge Wei Gemeente Lingewaard (Glad.), Een Waarderend Archeologisch Velonderzoek, De Steekproef B.V., maart 2008;
- Conceptrapport: Indicatief (water)bodemonderzoek ontwikkelingsgebied Huissensche Waarden, NIPA Milieuconsultancy, 26 maart 2007;
- Geohydrologisch onderzoek Huissensche Waarden, Arcadis, 7 november 2006;
- Geohydrologisch onderzoek Huissensche Waarden, Arcadis, 22 april 2008;
- Natuurtoets Huissensche Waarden, Jos Rademakers ecologie en ontwikkeling, december 2006;
- Natura-2000 toets voorkeursvariant project Huissensche Waarden, HSRO B.V en Jos Rademakers ecologie en ontwikkeling, 17 juli 2008;
- Rivierkundige sturingsmechanismen Huissensche Waarden, HSRO en WL Delft Hydraulics, december 2007;
- Memo “Dimensies Bruggen over Looveerweg en Scherpekamp”, WL Delft Hydraulics, 1 maart 2007;
- Memo “Gevoeligheidsanalyse Huissensche Waarden”, HSRO, 19 februari 2006;
- Memo “Hydraulische bevindigen aanscherping VKA”, Duurzame Rivierkunde, 28 september 2008;
- Huissensche Waarden Bepaling effecten geluid en trillingen als onderdeel van het MER en de te volgen procedures in het kader van de vergunningverlening, Sight adviseurs, 21 maart 2008;
- Huissensche Waarden onderzoek naar de luchtkwaliteit ten behoeve van de MER, Sight adviseurs, 21 maart 2008;
- Aanvulling milieueffectrapport Huissensche Waarden, april 2009.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in De Staatscourant: 29 september 2004
aanvraag richtlijnenadvies: 20 september 2004
ter inzage legging startnotitie: 30 september 2004 tot en met 27 oktober 2004
richtlijnenadvies uitgebracht: 22 november 2004
richtlijnen vastgesteld: 28 juni 2005
kennisgeving MER in De Gelderlander: 17 december 2008
aanvraag toetsingsadvies: 15 december 2008
ter inzage legging MER: 18 december 2008 tot en met 28 januari 2009
toetsingsadvies uitgebracht: 27 mei 2009

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenaemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. R. Agtersloot
drs. S.J. Harkema (werkgroepsecretaris)
drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)
drs. F.J.A. Saris
drs. N.F.H.H. Vossen
ir. R.F. de Vries
drs. F. Wijnants

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Vereniging Strijdbaar Angeren, Angeren
2. Gemeente Rijnwaarden, Tolkamer
3. B.J. Maasman, Angeren
4. J.W. Bracco Gartner en A.A.C. de Rooij, Huissen
5. H. Wiskerke namens familie Van Swelm-Schothorst, Huissen
6. M. Rijers en M. Grob, Loo
7. T. Brautigam-Veuger, Angeren
8. Rijkswaterstaat Oost-Nederland, Arnhem
9. LTO Noord, Deventer
10. Achmea Rechtsbijstand namens A. en T. Willemsen, Huissen
11. Gemeente Westervoort, Westervoort
12. H.A.P. Eerden, Huissen
13. F.H.J. Peters, W. Leenders, H. Berns en G. Eerden, Huissen
14. Historische Kring Huessen, Huissen
15. D.J. van Ingen en M. van Ingen-v.d. Sluis, Angeren
16. Gelderse Milieufederatie, Arnhem
17. Waterschap Rivierenland, Tiel
18. E. Wening, Angeren
19. L. Duiven, Bemmelen

Verslag hoorzitting d.d. 15 januari 2009 te Huissen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Herinrichting Huissensche Waarden te Lingewaard en de aanvulling daarop

Basal Toeslagstoffen Maastricht B.V. wil de Huissensche Waarden in de gemeente Lingewaard gaan herinrichten. Om deze herinrichting mogelijk te maken moet de gemeente Lingewaard een besluit nemen over een nieuw bestemmingsplan en moet de provincie Gelderland een besluit nemen over de vergunning in het kader van de Ontgrondingenwet. De Commissie voor de milieueffectrapportage geeft in dit toetsingsadvies weer of het MER de benodigde informatie voor de besluitvorming bevat.

ISBN: 978-90-421-2627-5

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

